

נס להצבת

והבת האבודה

שתי סיפורים מרתקים ומיוחדים האחד
על מחלת החצבת ונס מיוחד שאירע
בימים האחרונים.

הסיפור השני, אותו מספר רבי דוד ברודמן,
מדבר על ילדה של ראש ישיבה חשוב שנשאה
עם גוי והחליטה לנתק עצמה מהשולשלת
היהודית אבל בגע האחרון החליטה שהמפתח
נמצא אצלה. אצלה בכיס.

תורה מאמר מיוחד ומרתק על פרשת 'וארא'
תמימה מאת עט"ר מורינו הגה"צ רבי משה אביחצירא שליט"א

זמני בניסת וצאת השבת

בניסת שבת: 16:31
שקיעה: 16:53
צאת השבת: 17:32
רבנו תם: 18:07

הזמנים לפי אופק נתיבות

אזר השבת

העלון מופץ כאלפי עותקים בארץ ובעולם מוקדש לע"נ מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

אין לקרוא את העלון ביום חמישי. יום שבת.

הגאון רבינו אבא ברבי אבהו: מוציא בתענית - אבותינו וסמכותו - אבותינו - אבותינו

דיון הלכתי בשולחן השבת

שאלות ותשובות אשכוליות שמוקדשות על שולחן שבת של הרב יצחק בן עישה ז"ל

האם מותר להשמיע דברי תורה באזני הגוים המלואים את הזקנים לבית המדרש

שאלה לדיון: בימינו נפוץ מאד שאנשים מבוגרים הזקוקים לליוי ותמיכה תמידיים שוכרים עבורם גוי שמלוה אותם במשך כל שעות היום מארץ הפיליפינים וכדו', והנה גוים אלו יש מהם שנמצאים כבר שנים רבות בארץ והם יודעים את השפה על בוריה, וכשהם יושבים בבית המדרש עם האדם שאותו הם מלואים הם שומעים את השיעור עמו ומבינים את הדברים הנאמרים או את מקצתם עכ"פ, ולפעמים הם אף משתתפים באופן פעיל ושואלים שאלות בשעת השיעור. והמגיד שיעור מסתפק האם מותר לו להשמיע את השיעור באוזניהם או שיש בדבר איסור משום מסירת דברי תורה לגוים.

תשובה: הסכימו הפוסקים שליט"א ובראשם הגאון הגדול רבי חיים קניבסקי שליט"א שיש להקל בדבר, והראו לי שכבר עמד בשאלה זו הגאון רבי משה פיינשטיין זצוק"ל בשו"ת אגרות משה יו"ד ח"ב סימן קלב, שנשאל אודות מי שקרוב משפחתו נשא אשה שנתגירה בגיור רפורמי והרי היא גויה גמורה לכל דבר, והיא יושבת בסדר ליל הפסח עם הוריו ויתר קרובי משפחתו, והשואל צריך לערוך לפנייהם את ההגדה ולתרגמה לשפתם, האם מותר לו לעשות כן או שאסור משום מסירת דברי תורה לגוים, והשיב ז"ל: הנה פשוט לע"ד דמה שא"ר אמי בחגיגה דף י"ג אין מוסרין דברי תורה לעכו"ם, הוא דוקא כשכוונתו למוסרם להעכו"ם אבל כשכוונתו הולמד דברי תורה הוא ללומדם בעצמו ולמוסרם ליהודים הנמצאים שם, לא נאסר מחמת שנמצא שם גם עכו"ם שג"כ ישמע ממילא הדברי תורה. וכעין ראייה יש להביא מהא דאסור ללמד גם את עבדו תורה כדאיתא ברמב"ם פ"ח מעבדים ה"ח ובש"ע יו"ד סימן רס"ז סעיף ע"א, ומצינו שטבי עבדו של ר"ג היה ת"ח גדול וראוי לסימך כדאיתא ביזמא דף פ"ז, והיו החכמים לומדים ומפלפלים אף כשהיה טבי נמצא אצלם בכונתו לשמוע דברי חכמים כדאיתא בירושלמי פ"ב דסוכה ה"א ומובא בתוס' סוכה דף כ' ד"ה ראייתם, אלמא דכיון דכוונתם היה ללמד בעצמם לא נאסרו אף שידעו שטבי שהוא עבד נמצא שם שג"כ לומד מהם. ומסתבר שכן הוא ג"כ בעכו"ם שהאיסור הוא רק כשהכוונה הוא למסור להעכו"ם אבל כשהלמוד הוא לישראל אף שנמצא שם גם עכו"ם שג"כ שומע אין לאסור.

מפניני הפרשייה

"וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב"

וארא אל האבות (רש"י)
המילה "אבות" יכולה להתפרש גם כ"רוצים" - אשר אבו - (מלשון "לא יאבה"). השם יתברך נראה רק אל אלה הרוצים שיראה אליהם, כיוצא בזה מפרש הרמב"ם את הפסוק: "אהיה אשר אהיה" - אהיה עם אלה שרוצים כי אהיה אתם... (חתם סופר)

"וזהלד לו את אהרן ואת משה"

התורה מספרת כאן במתכוין כי משה ואהרן נולדו ככל בשר ודם להורים רגילים, ובכל זאת נעשו לגדולי הנביאים והמנהיגים של עמנו, הודות לפעולותיהם ומעשיהם הם אשר בחרו לעצמם, ולא שירדו לעולם כמלאכי-מרומם. מכאן עלינו ללמוד, כי כל אדם ואדם מסוגל על-ד"י עבודתו ובחירתו להגיע למדרגות העליונות ביותר, ואפילו להיות בבחינת משה ואהרן... (ספר המורה והתלמוד)

"תנו לכם מופת"

לכאורה צריך היה לומר: "תנו להם מופת"?
אמר על כך הרבי ר' אלימלך זצ"ל, כי ההבדל בין מופת מזוייף הנעשה באחזית עינים או בכשפים ובין מופת אמיתי המתרחש על ע"י כוח אלהי, הוא - שהמופת המזוייף מעורר רק את פליאתם של הצופים ואילו המובצעים אותו אינם מתפלאים כלל ועיקר, ולעומת זה המופת האלהי מופלא הוא גם בעיני הצדיקים שעל ידם הוא מתרחש. וזהו פירוש הפסוק: "תנו לכם מופת" - גם בעיני עצמכם יהיה זה מופת מופלא...

"השכם בבקר והתיצב לפני פרעה"

משה רבנו, הענו מכל האדם, רגיל היה לקוד קידה לפני כל אדם שברכהו לשלום. לכן אומר לו השם יתברך: "והתיצב לפני פרעה" - ואל תברכהו אנב קידה, לבל תגלה בפניו אף שמוך של הכנעה... (אור החיים)
מסופר במדרש, כי בכניסה לביתו של פרעה היה פתח נמוך שלעומתו ניצב אליל מצרי, כדי שיהיה הכרח לכופ את הראש לפני הפסל עם כניסה לבית. ברם, בשעה שנכנסו לשם יעקב, משה ואהרן, נתרוםם הפתח והם נכנסו דרכו מבלי לכוף את ראשם. לפיכך נאמר אצל משה: "והתיצב לפני פרעה", ואצל יעקב: "ויעמידו לפני פרעה" (מו-ז) - שנכנסו כשהם ניצבים ועומדים, מבלי להיתקל בפתח הנמוך. (אלשיך)

אפשרויות לשליחת פתרונות:
יש לנסות את הפתרונות עד יום שני (בתוסף דף ל' נד י"ג ד'). תשובת ליוני את כל הפתרונות כדי להשתתף בתוצאה)
א. בדואר: 7665190@gmail.com
ב. בפקס: 08-9941870
ג. במו"א: אור השבת, במספר טלפון: 08-9941870, שבתה 2

חידה: איזה רב ביקש שיקברו אותו בבגדים לבנים, נעליים ומקל?
פרס הרושד: 2 ספרי "כאל תערוג" - על הגרא"ל שטיינמן + 4 זוכים בשובר רכישת ענינה יוקרתית [בסה"כ 6 זוכים]
המדור בחסות: ת"ת אשדוד | כל הלבוש לבן תורה במחירים מיוחדים
רחוב: חסדא אשדוד | טלפון: 052-766-8251

קוראים יקרים שימו לב!
עקב טעות בחידה, כתבנו אותה מחדש עם תיקון, במחילה- המערכת.

העלון הצלחתי מר תומר סגרון ורעייתו תחי' ניתן להצטרף לרשימת התפוצה במייל. שלחו מילת "הצטרפות" ל- keremyosef@okmail.co.il
לתגובות תרומות הארות והערות: 052-7148454
ניתן לשלוח גם בפקס: 08-9941870

אספורה

סיפור לפי

פנינים מבית גדרשו של מורינו הגה"צ
רבי נחמה אביחצירא שליט"א
נפטר בשנה אשתקד

ה'תשס"ו / רבי יצחק זילברשטיין שליט"א

חצבת מלאה בניסים

והחליט בעצת רבו להגביל את האורח. "הוא פנה אליו בשפה יפה, ואמר לו, אורח חשוב כמותך, אי אפשר שיבא כל שבת, כי זה פוגם בחשיבותו ובכיבודו, ולכן כדי שנוכל לכבדך כראוי, מעתה נזמין אותך רק בשבתות מיוחדות כמו בשבת מברכים, או בכל שבת שיש בה איזה יחוד, כמו שבת שקלים וכדו', האורח הסכים. אך בשבת שלאחר מכן, התחנן שוב האורח להגיע משום שהוא לא חש בטוב".

"כמוכן שבעל הבית הסכים, הרי אם האורח מבקש אי אפשר לסרב לו, ומה עוד שאינו מרגיש כל כך טוב", סיפר הרב. אך הדרמה החלה במהלך הסעודה, כאשר נשאל האורח במה הוא חולה, השיב כמסיח לפי תומו, כי הוא סובל מחלת החצבת... מיד כשהאורח יצא מביתם, התחוללה בבית סערה, מאחר ואמנם כל הילדים חוסנו מהמחלה, אך בנם בן החמש, שסבל ממחלת עור קשה, היה מאד רגיש לחיסונים ולא חוסן ממחלת החצבת.

מתברר כי כשהיה צעיר ורצו לחסנו, פחד מאד מהחיסון, וכשלקחו אותו לחיסון, וראה את

המחט, התחיל לבכות בצורה היסטורית, עד שההורים החליטו שלא לחסנו. "כעת", סיפר הרב זילברשטיין, "לאחר האירוח השבתי, כשהאורח סיפר שהוא סובל ממחלת החצבת, החלו לחשוש לגורל הבן שממילא כבר סובל קשות ממחלת עור קשה".

מתברר כי החשש הפך למוצדק ולאחר כמה ימים התחיל חומו של הילד לעלות והוא אובחן שנדבק ממחלת החצבת. "על בני הבית עברה תקופה קשה של התמודדות עם המחלה, אבל ברוך השם הילד התגבר על המחלה והבריא", סיפר הרב.

בשלב הזה גילו בני הבית כי 'שומר מצוה לא יידע דבר רע', לפי המסופר ב'זוהי העמודים' - "קרה דבר מאד מפליא, יחד עם הבראת המחלה, הילד גם הבריא ממחלת העור הקשה שסבל. הרופאים הסבירו את התופעה כי ברגע שהגוף הרגיש במחלה, הגוף פיתח נוגדנים למחלה, ומערכת החיסון הטבעית של הגוף נכנסה לפעולה נרחבת כדי להלחם במחלה, ומכיון שהקב"ה ברחמיו הגדולים פיתח באדם אפשרות לנוגדנים טבעיים שילחמו במחלה - ערכת החיסון של הגוף גם ריפאה את מחלת העור הקשה של הילד".

הרב זילברשטיין חתם את הסיפור המפליא ואמר: "אכן האבא צדק, לא רק שהילד לא ניזוק כתוצאה מהמצוה, אלא שעוד נרפא מהמחלה הקשה שקיננה בגופו במשך שנותיו המעטים".

אדם יחשוב שכשהוא עייף מאוד ורוצה לישון ופתאום מישהו מתופף לו חזק, או שהוא רעב מאוד ובא לאכול ובתוך האוכל יש צפרדעים, או שרוצה לעשות צרכיו ובאים צפרדעים ועוקרים לו את המעינים. ועוד אמרו חז"ל שעם הצפרדעים היו מגיעים גם נחשים ועקרבים, ואם כן כשמשא אומר לפרעה הרשע מתי להכרית את הצפרדעים, פרעה היה צריך לומר לו עכשיו ומיד אבל אנו רואים פלא עצום שפרעה הרשע אומר למשה, מחר, כאילו קשה לו להיפרד מהצפרדעים?

והסביר רבינו הגדול מרן הגאון רבי עובדיה יוסף זיע"א, שאחר מכת דם פרעה רץ בכל מצרים לקרא למשה ואהרן שיתפללו שתיפסק המכה אבל הוא לא מצא אותם, והנה אחרי שבעה ימים הוא רואה אותם ואומר להם נו תתפללו שתפסק המכה מיד, וכן היה. ובמכת צפרדע חזר הסיפור, ושוב פרעה חיפש את משה ואהרן ולא מצאם. ואחרי שבעה ימים הוא רואה אותם, חשב פרעה כנראה יש עכשיו מכות טבע של שבעה ימים שמשה ואהרן יודעים עליהם והם אומרים שזה כאילו על פי ה' והם יודעים גם שביום השביעי זה יפסק ולכן הם מתחבאים שבעה ימים, כי לפני כן הם לא יוכלו לשנות את הטבע. מה אעשה, אמר פרעה, אומר להם שאני רוצה שרק מחר יסורו הצפרדעים כי גם ככה הם אמורים לצאת היום שהרי זה היום השביעי, וממילא הצפרדעים יצאו. ועל זה השיב לו משה רבינו אין בעיה אתה רוצה רק מחר כדברייך כן יהיה למען תדע כי אין כה' אלוקיננו. וזה לא טבע אלא על פי ה' יחנו הצפרדעים ועל פי ה' יסעו.

בירחון 'זוהי העמודים' מופיע סיפור מפליא שסיפר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, המלמד על השכר הגדול עבור הכנסת אורחים. "יהודי בארה"ב היה רגיל לארח בשבתות בביתו אדם קשה יום, שלדברי בני הבית השתלט על כל מהלך סעודות השבת. בכל משך הסעודה היה מורבה לדבר, והיה דורש שכולם יקשיבו להגיגו, ומצוות האירוח הפכה לקשה משבת לשבת.

"בני הבית התלוננו לאבי המשפחה שהאירוח הפך עבורם למטרד, והם בקשו מאביהם למנוע את הזמנתו, אבל האב שהיה אמון על מצוות הכנסת אורחים, ניסה כל פעם להסביר לבני ביתו, שכל מצוה שבאה בקושי, היא מצוה גדולה עד למאד, ואכן הם נשכו את שפתם והסכימו לכך, עד שהאב הבחין שסעודות שבת הפכו עבור בני ביתו למטרד, ובמקום להעניק להם סעודות שבת יפות ופוריות, הוא כל הזמן מתעסק עם האורח,

כל הילדים חוסנו מהמחלה, אך בנם בן החמש שסבל ממחלת עור קשה, היה מאד רגיש לחיסונים ולא חוסן ממחלת החצבת

בפרשתנו

פרשת וארא אנו קוראים שהקב"ה אומר, "וידבר אלוקים אל משה ויאמר אליו אני ה'". פתח בדיבור קשה, "אלוקים" - מידת הדין, "ויאמר אליו אני ה'" - הו"ה ברוך הוא זה מידת הרחמים. והקב"ה אומר למשה רבינו ע"ה, "וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב", ופה הקב"ה מוכיח את משה רבינו ואומר לו שמתפלא עליו, שהרי שמתוך מנהיג על עם ישראל, "וירא אל אברהם ואל יצחק ואל יעקב ואל שדי ושמי ה' לא נגליתי להם", וכתוב בספס"ק שהדרך שהקב"ה נגלה עם האבות הקדושים זה היה מידת הדין. שהרי הקב"ה העמיד את אברהם בניסיונות קשים, וכן את יצחק על גבי המזבח וגם את כל הצער והטרדות הקשות שעבר יעקב, וממש הכל נעשה במידת הדין.

אבל המחנה המשותף לכולם זה ששום מילה הם לא הוציאו על כך. ויותר מזה. כתוב אצל אברהם אבינו ע"ה, "עשרה ניסיונות נתנסה אאע"ה ועמד בכולם", שואלים המפרשים, וכי יעלה על הדעת שהקב"ה יתגלה לאדם ויאמר לו שיעשה כך וכך והוא לא יעשה? וודאי שהוא יעשה, וא"כ מה הגדולה שאומרים שאברהם אבינו עמד בכל הניסיונות, אם הקב"ה ישתבח שמו נגלה אליו ואמר לו תעשה כך וכך?

רש"י במקום אומר, "ועמד בכולם", הכוונה שלא הרחיק אחר מידותיו, ואפילו הרחוק לא היה לו, וזה אמונה תמימה בה' יתברך. ואתה משה רבינו מעיז לומר לקב"ה "למה הרעת לעם הזה" ולכאורה טענתו של הקב"ה אמיתית וקשה.

ואם ננסה לראות אם הקב"ה העניש אותו על כך, הרי שלא נמצא. וראינו במהלך כל ההנהגה של משה רבינו ע"ה, שהיה מקומות שעשה טעות וגם נענש עליהם. וצריך להבין לכאורה למה לא נענש על כך?

עלה בדעתי לומר, שהנה אחרי שמשא רבינו אמר לקב"ה "למה הרעת לעם הזה", הוא הוסיף עוד משפט, "ולמה זה שלחנני". ולכאורה למה מחזיר שוב את הגלגל אחורה אחרי שכבר אמרת לבורא עולם כמה וכמה פעמים מדוע מינה אותך לשליח.

אלא שמשא רבינו אומר לקודשא בריך הוא, "הרי אתה מינת אותי להיות מנהיג של עם ישראל, ואני התנגדתי להיות גואל ואתה הכרחת אותי ומנית אותי לכך וכעת אני צריך לדאוג להם. אז למה הרעת לעם הזה ואני עומד על כך בתוקף". ועל זה הקב"ה אומר לו חזק וברוך, שזה המנהיג שרוצה שיהיג את בניו, שגם שלפעמים צריכים לומר דברים קשים כלפי שמיא לטובת בני ישראל הקב"ה אוהב לשמוע כיוון שזה בא מאהבת ישראל ודאגה לעם ישראל. וכמו שכתוב בדברי חז"ל שלפני שהקב"ה מינה את משה להיות מנהיג של ישראל, הוא ראה אותו איך שהוא מנהיג את הצאן של יתרו, ואיך תפס את הטלה שזה עתה נולד ומרים אותו כדי לקרבו לאמו, ואמר: זה שמתנהג עם צאן כך, עם בני על אחת כמה וכמה. ועל זה מינה אותו.

בשם הרבי מלעלוב זצ"ל אומרים, על מה שאנו אומרים בפיוט של שבת "נעטר לון כתרין במילין יקירין", עושים כתרין לקב"ה במילים קשים, וכשאומרים מילים קשות לטובת עם ישראל כל מילה כזאת נחשבת כיהלום בכתר של בורא עולם.

אספרה

סיפור לעפת

באם שרותיכם לזכות את הרבים ללא כל מאמץ! אם אירע אתכם או מכיריכם סיפור מחזק שלחו אלינו בית 'אור השבת' רח' חזני' 1133, 4 מתיבת ולציון עבור 'אור השבת' או במקסט: 08-9941870

הרב ר' ברוך מרדכי ז"ל

למה באנו לעולם הזה?

אמרו חז"ל במדרש "ד' לשונות של גאולה כנגד ד' גזירות שגזר עליהן פרעה הרשע, וכנגדן תקנו חכמים ד' כוסות בליל הפסח לקיים מה שנאמר: "כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא" (ש"ד ו, ה).

בספר 'לב שלום', כתב לבאר בזה, הנה שתי הלשונות הראשונות שנאמרו, "והוצאתי" "והצלתי", משמעותן פדיה מהסבל ומעבודת הפרך, אך אף לאחר שנתקיים בהם "והוצאתי" ו"והצלתי"- עדיין נמצאו בני ישראל בתוך מצרים.

הלשון השלישית- "וגאלתי"- מורה על גאולתנו ממצרים ויציאתינו לחירות, כלשון הפסוק: "וגאלתי אתכם בזרוע נטויה".

אך עדיין צריכים אנו לבאר מהי משמעותה של הלשון הרביעית של גאולה, "ולקחתי", שהרי מלשון המדרש שנקט: "ד' לשונות של גאולה"- משמע שהייתה גאולה בכל אחת מהן, ולכאורה מה חסר עוד אחר שנפדו בעבודת הפרך, ויצאו ממצרים לחירות?

אכן, הנה את הפסוק: "ולקחתי אתכם לי לעם", פירש ה"ספורנו": "במעמד הר סיני", כלומר בקבלת התורה. שאז- ורק אז- הייתה גאולתנו אמיתית, משא"כ לפני קבלת התורה שאז עדיין היה עיקר חסר מן הספר. וללמדנו שאין די בגאולה... כי בלי תורה עדיין אין כאן כלום!

ולפיכך שתי הלשונות האחרונות שהן "וגאלתי"- ו"לקחתי", הרי הן כחטיבה אחת של שני חלקים בגאולה, אשר אחד ללא השני אינו בר קיימא.

[ועיי"ש עוד מה שבאר שם בדברים אלו].

ועל דרך זאת מבארים כעין זה גם מה שמצינו בהגדה של פסח "אילו נתן לנו את התורה ולא הכניסנו לארץ ישראל, דיינו", ולא אמר, "אילו הכניסנו לא" ולא נתן לנו את התורה, דיינו"- כי ארץ ישראל בלא תורה אינה טובה יותר מחו"ל ואדרבה מוטב להשאר בחו"ל ולא לעשות עבירות בארץ ישראל שהיא פלטרין של מלך. (עיי"ן בהגדה של פסח 'חזון עובדיה' בפסיקה זו דברים נפלאים בזה).

ומרובה מידה טובה כמה גדולה מעלת העוסק בתורה ומקיים מצוות השם יתברך בארץ ישראל.

ויה"ר שזנכה במהרה בימינו לגאולה השלימה, ולבניין בית קודשינו ותפארתנו במהרה בימינו. אכ"ר.

שבת שלום ומבורך

ניתן לשלוח אלינו תגובות הארות הערות חומרים וסיפורים למייל: or7148454@gmail.com

ואני לא רוצה להיות יהודיה!" אחרי שצעקה עשר דקות, היא הפסיקה כדי לנשום לרגע, ואז הוא אמר לה: "אני צמא נורא, אולי אפשר לקבל כוס מים?" והיא אמרה "בסדר, אבל תחכה בחוץ". "את יודעת, אני עומד פה כמעט שעה, אולי את יכולה להוציא לי גם כיסא?" הלב היהודי שלה התרכך, היא הכניסה אותו הביתה, אך אמרה לו- "אני לא רוצה להתווכח על כלום, ולא רוצה שתחזיר אותי בתשובה!". "בסדר", הוא התרצה. "אבל את יודעת שגאולה היא שאתה יכולה לומר אבא גם עבורי. ספרי לי בבקשה על הרגעים האחרונים שלו בעולם הזה".

היא התחילה לספר, ותוך כדי דיבור היא בכתה: איך באמצע התפילה הם הרגו אותו... הלב נקרע. כאשר סיימה, קם והלך לכיוון הדלת, ואמר: "אני הולך אך ברצוני לומר לך רק דבר אחרון: המפתח נמצא אצלך". היא לא הבינה, ושאלה: "איזה מפתח, על מה אתה מדבר?". הוא לא ענה, המשיך ללכת ושב ואמר: דעי לך, שהמפתח נמצא אצלך".

היא המשיכה ללוות אותו והתחננה "על איזה מפתח אתה מדבר?". הוא עצר, ואמר: "הייתה מלחמה עצומה בין אבא שלך לבין הצורך ימח שמו. החלום של אבין היה שהנכד שלו יהיה יהודי. אבא שלך, שהיה הרבי שלי, חלם כל החיים להמשיך את שרשרת הדורות מהר סיני ולהעביר את מסורת התורה לדורות הבאים. להיטלר ימח"ו היה חלום אחר לגמרי. החלום שלו היה שהנכד של סבא שלך לא יהיה יהודי, שלא יהיו יהודים בכלל. המפתח מי ינצח במלחמה הזאת, אבא שלך או הצורך הנאצי, נמצא אצלך ממש בכיס". ובמילים האלה הוא יצא מהבית.

הוא נכנס למכונית וראה אותה נכנסת הביתה, מסיטה את הווילון ומביטה בו. הוא אמר לנהג: "תניע את האוטו, אבל עדיין אל תיסע". אחרי כמה דקות היא רצה החוצה ואמרה: "בסדר אני רוצה שאבא שלי ינצח. אבל איך אני עושה את זה?! התחנתני עם גוי. אם אתה רוצה תיקח את הבן שלי ותחנך אותו להיות יהודי". האיש ענה לה: "אבל הילד לא מכיר אותי. אקח אותו רק אם תבואי איתי לארץ הקודש". היא רצה פנימה להכין מזוודה, שניהם נסעו מיד לבית הספר הקותלי, אספו את הילד ונסעו לשדה התעופה.

הגאון רבי ישראל מאיר לאו שליט"א, שסיפר סיפור זה, סיים ואמר: "אני מכיר את הבן הזה, כיום הוא אחד מגדולי הרבנים בישראל!". יהי רצון שזנכה!

בימים אלו מתחילים שבועות השובבי"ם, ימים שנועדו לחיזוק בענייני קדושה, להרבות בגדרים וסייגים כדי להנצל מהרע הנורא של פגמים בענייני קדושה.

מקור ימים אלו הוא בדברי האר"י הק', השל"ה הק', רבי צדוק הכהן, ועוד מדברי המגיד למרן הבית יוסף, כפי המובא בספר "מגיד מישירים" שעשה הבית יוסף תיקון מסויים לאיזה עון - לפי מדרגתו - בימי השובבי"ם, ואמר לו המגיד דכיון ששעה התיקון בימי השובבי"ם הועיל לו ביותר.

ובפרט שיקשר אמיץ וחזק ישנו בין שלימות האמונה שהיא הדעת האמיתית - לדעת את ה', לבין שמירת הקדושה שמקורה במוח האדם.

וכמו כן כל יישוב הדעת וסילוק הבלבולים תלוי בשמירת הדעת מפגמי הקדושה, שבה תלוי כל היציבות או להיפך ח"ו.

בימים אלו המסוגלים להתקדשות יתירה, יש לאדם להרבות בהם בעסק התורה בהתמדה. ועסק התורה יתיש את חוס יצרו ויביאהו לההביל את תענוגי עולם..

את הסיפור המדהים הבא פרסם מזכה הרבים הרב הגאון רבי דוד ברוורמן שליט"א ב"יתד נאמן":

לראש הישיבה הייתה בת אחת ויחידה. כשהתחילה מלחמת העולם השנייה, ניסו רבים לברוח, אך ראש הישיבה לא נטש את הספינה, הוא נשאר עם הבחורים. אחד מהם היה אהוב עליו במיוחד ואף הצליח לברוח ועלה לארץ. לאחר השואה בירר הבחור וגילה שראש הישיבה נספה על קידוש השם הי"ד, אך ביתו ניצלה, ורחמנא ליצלן התחננה עם גוי ויש להם בן. אותות המלחמה פגעו ביהדותה, עד שהלכה והתנצרה, ואת בנה שלחה לבית ספר נוצרי, ה' ירחם.

הבחור, שהעריץ את ראש הישיבה לא היה מסוגל לחשוב שבתו היחידה תחיה כך את חייה, רחוקה כל כך מדרך אביה. הוא החליט להפגש איתה במקום מגוריה בבלגיה, שלח לה מכתבים וניסה לדבר על ליבה, אך לא זכה לתגובתה. הוא ניסה להשיג את מספר הטלפון של המפעל בו עבדה, וכשהצליח להתקשר היא נתלה לו בפנים. הוא לא וויתר, עלה על מטוס לבלגיה והגיע למקום מושבה ליד העיר גנט.

הגיע אל הבית ודפק בדלת. היא פתחה וזיהתה אותו ומיד טרקה לו את הדלת בפנים. הוא היה בהלם, אך לא וויתר, והתחיל לדפוק שוב ושוב על הדלת. בסופו של דבר היא פתחה בזעם וצעקה עליו: "מה אתה רוצה ממני?! תן לי לחיות! חתכתי את השרשרת שלי

"ארבעה דברים צריכים חיזוק" (ברכות)
ויהי חזק בהם האדם בכל כוחו (רש"י)

החיזוק

סיפורים מתקופת

מדור תמיהות וקושיות

אשכול יוסף

הגאון רבי יוסף חי סימן טוב שליט"א

"ואני אקשה את לב פרעה והרביתי את אותותי ואת מופתי בארץ מצרים" (ז'ג)

היאך הקב"ה הסיד את כח הבחירה מפרעה ומנע ממנו את כח התשובה?

ישוב א'

מידת קשה עורף

יש מתרצים שהקב"ה נטע בלב פרעה את מידת קשיות העורף אך היה תלוי בו אם להשתמש במידה זו לטובה או לרעה כדרך כל המידות הטובות באדם.

ישוב ב'

יש סוברים שלמלכים אין בחירת דרך

"א שבניגוד לשאר בני אדם, למלכים אין בחירה כדרך שנא' "לב מלך ושרים ביד ה'", אך אין זה מובן ואינו נראה שהרי הקב"ה העניש לכל המלכים שסרו מאחריו כמבואר בנ"ך ובחז"ל.

ישוב ג'

זכות תשובה נתנה רק לישראל

יש מתרצים שהקב"ה הכביד את ליבו של פרעה לפי שזכות התשובה ניתנה רק לישראל או לעכו"ם שעזבו עבודה זרה, ועיי' "כרם יוסף" בבא קמא (עמ' תשפ"א).

ישוב ד'

פרעה כפר בעצמו בה' יתברך

יש מתרצים שהוקשה ליבו של פרעה לא מכח שה' חפץ בכך, אלא לפי שפרעה כפר בה' כדרך שאמר (ה' ב') "מי ה' אשר אשמע בקולו", כלומר שלשיתנו בדיון שיוכבד ליבו על ידי הש"ת שהרי כפר בה' ובכוחו להכביד את ליבו.

"ושרץ היאור צפרדעים ועלו ובאו בביתך ובחדך משכבך ועל מטתך ובבית עבדיך ובעמך ובתנודך ובמשארותיך" (ז'כ"ח)

עוד זו דרש תודוס איש רומי מה רא חנניה מישאל ועזריה שמסרו עצמן על קדושת השם לכבשן האש? נשאו קל וחומר בעצמן מצפרדעים. אמרו, ומה צפרדעים שאין מצויין על קדושת השם נאמר בהן "ועלו ובאו בביתך... ובתנודך ובמשארותיך", אימתי משארות מצויית בתנור הוי אומר בשעה שהתנור חם, אנו שמצויין על קדושת השם, על אחת כמה וכמה! (פסחים ג').

למה הוצרכו חנניה מישאל ועזריה ללמוד מסירות נפש מהצפרדעים ולא למדו מאברהם שמסר נפשו באור כשדים או מיצחק שמסר נפשו בעקידה?

יש ליישב על פי מה שכתבו התוספות (שם) בשם רבינו תם שאותו צלם שעשה נבוכדנצר לא היה של עבודה זרה, אלא אנדרטה לכבוד עצמו, ועל פי זה ביארו מה שאמרו רבותינו ז"ל (כתובות לג): שאם היו מכים את חנניה מישאל ועזריה ומייסרים אותם עד שישתחוו, היו לבסוף משתחווים, ואם צלם נבוכדנצר היה עבודה זרה בודאי לא היו משתחווים לו בשום אופן, גם אם היו מייסרים אותן, אלא בודאי נבוכדנצר עשה את זה לכבודו בלבד. ועל פי זה מיושב שאין זה דומה לאברהם שחירף נפשו למות בעבור שנתבקש לעבוד עבודה זרה ממש, וגם עקידת יצחק שנצטווה עליה, משא"כ כאן אצל נבוכדנצר לא היה זה עבודה זרה ממש, ולכן היה מהצורך ללמוד דבר זה מהצפרדעים. וכן תירץ בח"י נחלת שדה (בפרשתינו).

השבוע חל יומא דהילולא השמינית לגאון הגדול רבי יששכר מאיר זצוק"ל - מקים עולה של תורה בנגב, הבאנו בפניכם מעט עובדות ופנינים שהם בגדר 'בדידי הוה עובדא' ממש מכלי ראשון. ויהי רצון שניקח מסיפורים אלה הלאה ונתחזק בדרכו הקדושה והמאירה. זיע"א.

גדולתו בתורה היתה לשם דבר, שקידתו ועמקותו בתורה היו במימדים של גדולי דור העבר, תלמידו סיפר, כי ראש הישיבה סיפר לו בגעגועין על ימי נעוריו, עת היה לומד תשעים דפי גמרא לשבוע. ומרוב שקידתו עם החברותא נקרע להם המכנס מפני שישבו על הכסא ברצף לא רגיל... ומפני הבושה, (היות והיתה אז עניות) היו באים ראשונים לביהמ"ד ויוצאים אחרונים באישון לילה.

תלמידו מספר: רבות נהגתי לסכם את שיעורו של ראש הישיבה על הכתב, אולם פעם לאחר אחד השיעורים פנה אלי ראש הישיבה ואמר, אל תסכם את החומר והמתן למחר, עד שאחזור לך על השיעור שוב. למחרת הוא חזר לי על השיעור שהוא לבד, ובסיום השיעור החל ראש הישיבה להתאנח, כשדמעות זולגות מעיניו, לאחר שתיקה ממושכת ואנחה כבידה אמר לי בפליטת פה: יודע אתה מתי הכנתי שיעור זה? היה זה בזמן הניתוח שערכו לי בעניים, הרופאים אמרו לי אז שאי אפשר לערוך ניתוח זה ללא הרדמה, ומפני מחלת הסוכר (שבכדי לעשות הרדמה היה צריך לצום קודם הניתוח והצום מסוכן לו לסוכר) ויתרתי על ההרדמה. ותדע לך, שאם לא הייתי מכין אז את השיעור בזמן הניתוח לא היה אפשרי לסכול זאת...

תלמידו, מוסיף ומספר עובדא נוראה: ידוע כי ראש הישיבה עבר ניתוח בעינו בשנתו האחרונה ועקב כך נגרם לו שלא יכל לראות בעיניו במשך כשלושה חודשים, באחד הוועדים בתקופה זו בעת שיעורו בספה"ק "נפש החיים" התבטא הרב זצ"ל ואמר: "כל דבר שקרה לי בחיים יודע אני מה הסיבה מן השמים שארע לי אולם הדבר הזה שכהו עיניי אין ידוע לי מה הסיבה שכן מעולם לא פגמתי בעיניים!" אולם לאחר שעשיתי חשבון נפש מעמיק ביותר. הגעתי למסקנה, שהדבר ארע לי היות והייתי נותן שיעורים בסמינרי ולא הורדתי את המשקפיים (וזאת למרות זקנותו ושעיניו היו עצומות).

מסירות נפשו לתורה הייתה ללא גבול, ארע פעם כי היה לראש הישיבה חום גבוה מאוד, ומסר שיעור כשהיינו מעוטף בשמיכה וכולו רועד. ולא אשכח כי באחד הימים איבד ראש הישיבה רבי יששכר מאיר זצ"ל את ההכרה באמצע אמירת קדיש. ותיכף שעוררוהו החל לומר שיעור בסוגיא... עד שהבחין שהוא עם טלית ותפילין ובאמצע תפילה... כה היה דבוק בתורה.

אחד הבחורים סיפר, כי באומרו פעם להגה"צ רבי נתן ווכטפויגל זצ"ל, כי הולך הוא ללמוד אצל רבי יששכר מאיר בישיבת הנגב. התלהב רבי נתן והתבטא בזה הלשון: "אהה, הולך הנך לר' יששכר מאיר, כל פמליא של מעלה רועדים ממנו.

דבר פלא ראו אצל ראש הישיבה. כי למרות שהיה בעל ייסורים גדול מאוד. היה שרוי בשמחה מופלאה ועצומה תדיר. ופעם הבחנתי כי בעת ארוחת הבוקר, מכין ראש הישיבה כשתים עשרה וחצי כדורים מפני תחלואיו. ואמר לי הרב אז בשמחה: לך אתה לאכול ארוחת בוקר ואני אעשה ארוחת כדורים. כה היה בעל ייסורים גדול וקיבלם באהבה ובשמחה מופלאה.

על רום גובהו ודקדוקו ברוחני של ראש הישיבה מוסיף ר' גדעון הרמן: סיפר לי פעם ראש הישיבה זצ"ל, כי הגה"ק הבאבא סאלי זצ"ל אמר לו פעם. כי אם הוא ירצה יוכל לגזור שיהיה לו ילדים. ואמר לו ראש הישיבה: אם זה בדרך נס אינני חפץ בכך...

שאלתיו פעם - מספר תלמידו - מדוע רבנו מקפיד לקחת את התרופה לסוכר פחות מהנצרך. וכך השיבני: בהיותי פעם בחו"ל עלה לי הסוכר, ומישהו בדיוק ציער אותי, והשבתי לו בקפידא. לאחר שפייסתי, החלטתי להפחית מהיום מהתרופה, למרות שזה גורם לי חולשה. אך זה עדיף מאשר לפגוע ביהודי. (בעליית הסוכר יש נטייה לכעוס אם מצערים את האדם).

עמד בפרץ המלא כוחו ומרצו להעמדת הדת והצניעות בעיירה נתיבות. למגירת הלב, היו פעם צעירים מתושבי המקום בני הדור החדש, אשר לא ראו זאת בעין יפה וניסו להצר את צעדיו של הרב העומד בדרכם. הם הבינו כי מולם ניצבת אישיות העשויה ללא חת וזממו לפגוע ולהתנכל אליו. ועל כך סיפר האדמו"ר רבי יקותיאל אבוחצירא שליט"א "מור זקני, לו נודע על ההתארגנות המבישה הזו, שיגר אליהם התרעה חריפה ביותר ולפיה כל מי שיהיו לפגוע בגר", בכל דרך או אמצעי, עתיד לתת על כך מיד את הדין ולא יוציא את שנתו. לנוכח האזהרה החריפה והחד משמעית, נסוגו בהם הצעירים מכוונתם."

אי"ה בשבוע הבא נביא כאן במסגרת המדורים 'אספרה' 'חיזוק' 'אמרי קודש' 'רב אורח' 'דברים נפלאים ונשגבים אודות מרנא קדוש ישראל סידנא בבא סאלי זיע"א שביום חמישי הקרוב ימלאו לנו כשלושים וחמש שנה להסתלקותו, כמובן יש שני סיפורים אישיים מרתקים. שוה לחכת.

